

Комунікаційна Стратегія щодо профілактики злоякісних новоутворень

Проблеми, які потребують розв'язання

Проблемами, які потребують розв'язання, є низький рівень обізнаності населення щодо профілактики злоякісних новоутворень, пізня діагностика, висока смертність та інвалідизація, спричинені злоякісними новоутвореннями, недостатній доступ до своєчасної діагностики та якісного лікування пацієнтів.

Злоякісні новоутворення є одними з найскладніших та найважливіших викликів для сфери охорони здоров'я України. Актуальність цього визначається постійним зростанням захворюваності населення на злоякісні новоутворення, труднощами у ранній діагностиці, високій вартості і складності лікування.

Існують такі перешкоди для забезпечення високоефективного лікування злоякісних новоутворень в Україні, а саме:

лікарі, а також населення в цілому є недостатньо обізнаними про симптоми злоякісних новоутворень, що призводить до пізньої діагностики злоякісних новоутворень;

низький рівень поінформованості населення щодо гарантованого державою безоплатного для пацієнтів надання медичної допомоги у випадку виявлення онкологічного захворювання;

відсутня ефективна політика щодо превенції тих злоякісних новоутворень, виникненню яких можна запобігти;

рівень професійної підготовки медичних працівників, які надають спеціалізовану медичну допомогу пацієнтам з злоякісними новоутвореннями, не відповідає за тривалістю та змістом міжнародній практиці.

В сучасному світі слід говорити не лише про можливість виявлення, профілактики та лікування злоякісних новоутворень, але й про відповідальність за своє здоров'я кожної окремої людини. В суспільстві повинна вкоренитися традиція регулярного проходження профілактичних медичних оглядів. Адже запобігти хворобі набагато легше ніж її вилікувати.

Крім того, зменшити ризик захворювання може кожен, свідомо відмовившись від тютюнопаління та зловживання алкоголем, а також дотримуючись здорового харчування та достатнього рівня фізичної активності.

Мета комунікаційної стратегії

Підвищення рівня обізнаності населення щодо профілактики злоякісних новоутворень, важливості проведення ранньої діагностики та отримання безкоштовної медичної допомоги від держави.

Комунікаційна стратегія спрямована на зменшення ймовірності розвитку злоякісних новоутворень завдяки профілактичним заходам, зниженням частоти занедбаних форм злоякісних новоутворень, забезпеченням ефективного функціонування скринінгових програм, підвищення обізнаності та довіри до населення.

Цілі :

Інформування громадськості про причини, симптоми та фактори ризику, пов'язані зі злякисними пухлинами.

Пропагування профілактичних заходів: заохочування людей до здорових звичок, таких як дотримання збалансованого харчування, регулярна фізична активність, відмова від тютюнопаління та надмірного вживання алкоголю, а також безпечне перебування на сонці.

Наголошування на важливості регулярних оглядів, скринінгів та самообстежень для виявлення пухлин на ранніх стадіях.

Розвінчування хибних уявлень або неправдиву інформацію про злякисні пухлини та надання точної, науково обґрунтованої інформації задля сприяння прийняттю поінформованих рішень.

Цільова аудиторія

Населення України в цілому: широка аудиторія, включаючи дорослих, підлітків та людей похилого віку, через різні канали комунікації.

Медичні працівники усіх ланок надання медичної допомоги, працівники сфери освіти, представники громадськості, медіа.

Групи підвищеного ризику: для осіб, які перебувають у групі підвищеного ризику через генетичну схильність, професію чи спосіб життя.

Завдання, спрямовані на досягнення мети та цілі

Реалізація комунікаційної стратегії щодо профілактики злякисних новоутворень планується шляхом проведення регулярних інформаційних кампаній, спрямованих на різні вікові категорії населення із широким залученням до цієї роботи медичних працівників та працівників сфери освіти, пацієнтської спільноти, представників громадськості, медіа- та онлайн-ресурсів, соціальних мереж, передбачивши, зокрема, висвітлення інформації стосовно:

1. Переваг здорового способу життя, раціонального харчування та фізичної активності:

інформування населення щодо пропаганди здорового способу життя, боротьби з тютюнопалінням, зловживання алкоголем тощо;

проведення вебінарів для педагогічних працівників з питань переваг здорового способу життя, раціонального харчування та фізичної активності для профілактики злякисних новоутворень;

підвищення рівня обізнаності та поінформованості населення про несприятливі фактори навколишнього природного середовища, що мають канцерогенний вплив;

проведення творчих конкурсів (малюнки, твори тощо) з питань здорового способу життя для дітей різного віку;

проведення мистецьких заходів (конкурсів, фестивалів тощо) для молоді щодо подолання раку та профілактики онкологічних захворювань;

проведення виховних годин, уроків здоров'я, тренінгів тощо в закладах освіти та культури області/міста.

2. Системного інформування населення про чинники ризику виникнення злоякісних новоутворень:

створення та розповсюдження друкованих пам'яток серед населення щодо профілактики злоякісних новоутворень у місцях масового знаходження людей: ЦПМСД, аптеки, пункти розміщення ВПО, місця видачі гуманітарної допомоги, зупинки, транспорт, магазини, ринки, промислові підприємства;

поширення тематичних публікацій щодо чинників виникнення злоякісних новоутворень на офіційних ресурсах ОВА, РВА, місцевих рад та територіальних громад.

3. Важливості та доступності регулярних лабораторних та інструментальних обстежень, періодичного самообстеження з метою профілактики та/або ранньої діагностики злоякісних новоутворень:

проведення інформаційно-просвітницької роботи з питань ознайомлення населення щодо симптомів та профілактики злоякісних новоутворень;

організація та проведення брифінгів з питань важливості та необхідності проведення профілактичних медичних оглядів та онкоскринінгу для населення;

залучення відомих осіб, зокрема артистів, спортсменів, видатних діячів, як амбасадорів для висвітлення питань профілактики злоякісних новоутворень;

розміщення з закладах охорони здоров'я інформаційних стендів/плакатів та буклетів з питань профілактики та лікування злоякісних новоутворень;

розповсюдження серед медичних працівників областей та міст інформаційних матеріалів щодо профілактики, діагностики та лікування злоякісних новоутворень.

4. Наявних можливостей для одужання завдяки ранній діагностиці злоякісних новоутворень:

проведення для населення тематичних брифінгів за участі профільних заступників ОВА, представників структурних підрозділів та лікарів обласного медичного центру онкології щодо важливості проведення ранньої діагностики;

поширення інформаційних матеріалів про ранні ознаки та симптоми найбільш поширених злоякісних новоутворень, на що потрібно акцентувати увагу;

поширення пам'яток, флаєрів, плакатів, бюлетенів з питань ранньої діагностики та профілактики раку;

поширення інформаційних матеріалів щодо профілактики злоякісних новоутворень в громадському транспорті, торгових центрах, на вулицях тощо;

інформування жінок про симптоми та ранню діагностику раку молочної залози;

висвітлення інформації щодо питань сучасних підходів до діагностики та лікування злоякісних новоутворень, можливостей психологічної, соціальної підтримки, реабілітації, розвитку паліативної допомоги;

забезпечення широкого висвітлення ефективності програм ранньої діагностики злоякісних новоутворень;

сприяння подоланню думок, стереотипів, що онкологічні захворювання це вирок.

5. Гарантованого державою безоплатного для пацієнтів надання медичної допомоги у випадку виявлення онкологічного захворювання:

інформування жінок вікової групи 30-59 років про запроваджені програми ВЛП-скринінгу;

інформування громадян вікової групи 50-65 років про запроваджені програми скринінгу колоректального раку шляхом проведення фекального імунохімічного тесту;

інформування населення про сучасні методи радіологічної, ендоскопічної, патоморфологічної лабораторії, в тому числі генетичної діагностики, зокрема у програмах державних гарантій медичного обслуговування населення;

інформування пацієнтів про гарантований державою перелік лікарських засобів, що дозволяють забезпечити гарантований та рівний для всіх доступ до хіміотерапевтичних препаратів та препаратів супроводу;

створення та поширення відеороликів про безоплатні послуги з ранньої діагностики, групи ризику, заходи з профілактики і діагностики онкологічних захворювань, стану та структури онкологічного захворювання населення, які можливо транслювати в умовах закладів охорони здоров'я первинної ланки, діагностичних центрів;

розміщення інформації через медіа (державні та місцеві), для населення, зокрема для пацієнтів з онкологічними захворюваннями для зміцнення загального стану здоров'я, про доступність безоплатної вакцинації проти грипу та інших інфекційних захворювань;

інформування населення щодо гарантованого державою безоплатного обстеження (мамографія, колоноскопія, езофагодуоденоскопія, бронхоскопія, гістероскопія) згідно з пакетами НСЗУ;

інформування населення про доступні та безоплатні послуги з діагностики та лікування раку за програмою медичних гарантій НСЗУ через медіа, інтернет, соціальні мережі, відео- та аудіоресурси;

розміщення у місцях тимчасового проживання ВПО інформаційно-довідкових матеріалів щодо гарантованої державою безоплатної для пацієнтів медичної допомоги у випадку виявлення онкологічного захворювання та наявної спроможної мережі закладів охорони здоров'я.

6. Наявної спроможної мережі закладів охорони здоров'я, уповноваженої державою на надання медичної допомоги пацієнтам з онкологічними захворюваннями:

розміщення на офіційних ресурсах інформації з переліком закладів охорони здоров'я, що надають медичну допомогу онкологічним хворим;

проведення навчальних заходів (конференцій, тренінгів, семінарів, занять) для лікарів та молодших спеціалістів з медичною освітою з метою посилення рівня підготовки фахівців з питань сучасних підходів до діагностики, лікування та профілактики найбільш поширених злоякісних новоутворень;

запровадження постійно діючих консультативно-довідкових служб з числа провідних фахівців з питань діагностики, лікування та організації надання медичної допомоги пацієнтам із злоякісними новоутвореннями.

Використовувані заходи та інструменти

Проведення регулярних інформаційних кампаній та медійних заходів, спрямованих на різні вікові та соціальні категорії населення.

Залучення лідерів думок задля підвищення довіри до меседжів кампаній.

Розробка друкованої продукції за відповідною тематикою та розповсюдження у закладах охорони здоров'я та серед населення.

Поширення меседжів, відео- та друкованих матеріалів в медіа просторі, на онлайн-ресурсах та в соціальних мережах.

Ключові меседжі:

Профілактика має вирішальне значення: акцент на важливість ведення здорового способу життя для зниження ризику виникнення злоякісних пухлин.

Рання діагностика рятує життя: наголошення на важливості регулярних скринінгів і перевірок для виявлення пухлин на ранніх стадіях, коли варіанти лікування є більш ефективними.

Знання - це сила: заохочування людей до самоосвіти щодо факторів ризику, симптомів та доступних ресурсів для підтримки.

Очікувані результати

Підвищення свідомості та відповідального ставлення людей до власного здоров'я.

Зміни способу життя в напрямку усунення або зменшення впливу факторів ризику розвитку злоякісних новоутворень.

Серйозне ставлення до регулярних лабораторних та інструментальних досліджень та самообстеження, раннє звернення за медичною допомогою в разі виникнення відхилень.

Довіра до вакцинації як одного із способів запобігання розвитку злоякісних новоутворень.

Руйнування стигми та міфів навколо онкологічних захворювань як невиліковних.